Τώρα έχουν συντροφιά τα ποντίκια...

Στα υπόγεια 400.000 σπάνια και παλαιά βιβλία και εφημερίδες εδώ και 6 χρόνια!

Τα βιβλία, οι εφημερίδες, τα περιοδικά, όμορφα τοποθετημένα, αλλά στα υπόγεια μαζί με τα ποντίκια... Από τα 200.000 και πλέον βιβλία της Βικελαίας, τα 170-180.000 «κρύφθηκαν». Από τις 300.000 εφημερίδες, οι 270.000 φυλάχθηκαν... Το 90%... Όλες οι παλιές, μεγάλες δωρεές. Του Βικέλα, του Σεφέρη, της Έλλης Αλεξίου, του περίφημου Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου Ηρακλείου, του φημισμένου Γυμνασίου Ηρακλείου, του Στέφανου Ξανθουδίδη, του μητροπολίτη Θεόδωρου Τζεδάκη και τόσες άλλες από τις 50 και πλέον επιμέρους βιβλιοθήκες δεν εκτίθενται πλέον από το 2005... Ο δήμος δεν έδωσε το κτίριο στη Βικελαία, αλλά σε άλλη υπηρεσία. Και τα αρχεία «περίσσεψαν» και φυλάχθηκαν στα υπόγεια, όπου ασφαλώς οι συνθήκες δεν είναι για πολύχρονη φύλαξη. Εκτός από την υγρασία, τώρα εμφανίστηκαν ποντίκια! Για την προστασία των πολύτιμων θησαυρών από τα τρωκτικά, δεν αρκούν φυσικά μόνο οι φάκες...

Οι φωτογραφίες αυτές και πολλές άλλες, τραβήχτηκαν το καλοκαίρι του 2008 όταν με άδεια του ίδιου του δημάρχου κάναμε επί καιρό έρευνες στα εκεί αρχεία για τα ιστορικά ένθετα της «Π». Δε θελήσαμε τότε να τις δημοσιοποιήσουμε, αλλά επιλέξαμε πρώτα να τις παρουσιάσουμε στον ίδιο το δήμαρχο, ελπίζοντας ότι αυτές οι εικόνες που σοκάρουν, θα κινητοποιούσαν τους αρμοδίους. Δυστυχώς διαψευστήκαμε. Τα πράγματα πλέον σήμερα είναι πολύ χειρότερα...

Και μια σημείωση: Επειδή σ' αυτή την πόλη έχουμε μάθει να κοιτάμε το κλαδί του δένδρου κι όχι το δένδρο, ας μην αναζητηθούν ευθύνες ανάμεσα στο προσωπικό για τη λεπτομερή μας γνώση σε σχέση με τα προβλήματα και τις καταστάσεις της Βικελαίας. Η πολύωρη καθημερινά και επί πολλά χρόνια παρουσία μας στους χώρους όλων των τμημάτων της Βιβλιοθήκης, λόγω των ερευνών για τα ιστορικά θέματα, είναι φυσικό να μας έχει κάνει κοινωνούς ακόμη και των λιγότερο σημαντικών θεμάτων της λειτουργίας της.

Άλλωστε όλα αυτά που σήμερα παρουσιάζουμε είναι θέματα και προβλήματα που πολλές φορές, επί χρόνια, έχουμε συζητήσει με τον ίδιο το δήμαρχο. Ακόμη και πολύ πρόσφατα, όταν ακόμη συζητούσε, με δική του κυρίως πρωτοβουλία, για τη Βικελαία. Μέχρι, δηλαδή, που σταμάτησε – άγνωστο γιατί- κάθε αναφορά και οι υποσχέσεις έμειναν μόνο στα λόγια...

Αλλοι θα ήταν υπερήφανοι για τη Βιβλιοθήκη τους

Άλλες πόλεις, με πολύ μικρότερης αξίας βιβλιοθήκες, τις έχουν τιμή τους και καμάρι τους. Και όλες – πλην του Ηρακλείου- υπερηφανεύονται για τον πνευματικό τους θησαυρό. Εδώ πρέπει να αισθάνονται ενοχές όποιοι θέλουν να στηρίξουν τη Βικελαία.

Δεν έχουν καταλάβει οι ιθύνοντες του δήμου ότι αυτές οι μικρές ή μεγάλες πόλεις με τις μικρές ή μεγάλες βιβλιοθήκες, έχουν ως κεντρικό στοιχείο της προβολής τους, εθνικής και διεθνούς, ακριβώς αυτό τον πνευματικό πλούτο. Και η προβολή φέρνει φήμη. Και η φήμη φέρνει κόσμο. Και ο κόσμος φέρνει χρήμα, άρα όφελος, κατά τη δική τους λογική. Όμως, ούτε έτσι έφτασαν να το βλέπουν το θέμα.

Τι έχει σήμερα το Ηράκλειο για να προβάλλεται στην Ελλάδα και τον κόσμο; Μήπως την ομορφιά των μπαρ και του τσιμέντου; Μήπως τα σκουπίδια και το κυκλοφοριακό; Τα μνημεία του, όσα δεν κατεδαφίσαμε για να κάνουμε πολυκατοικίες, και την ιστορία του, που κρύβεται όλη μέσα στη Βικελαία, το κλειστό αρχαιολογικό μουσείο (αλήθεια, πώς γίνεται οι ίδιοι άνθρωποι που δεν θεωρούν χρήσιμη τη Βικελαία, να φωνάζουν –και σωστά- για το αρχαιολογικό μουσείο;), αλλά και το ιστορικό μουσείο. Στο Ηράκλειο δεν έρχονται οι επισκέπτες για να θαυμάσουν τα όμορφα κτίριά του ή τις ομορφιές της πόλης. Έρχονται γιατί υπάρχει η Κνωσός, η Ιστορία, ο Πολιτισμός. Σκέφτηκαν ποτέ να προβάλουν και να αξιοποιήσουν την ιστορία αυτής της πόλης;

Ευτυχώς, ο Νίκος Γιανναδάκης έφυγε νωρίς και δεν πρόλαβε να δει τον σημερινό ευτελισμό, δεν πρόλαβε να αντιπαρατεθεί με απόψεις του τύπου «τι μας ωφελεί η Βικελαία». Ευτυχώς ο Βικέλας έζησε σε άλλη εποχή. Ευτυχώς οι Αλεξίου, που περιέβαλλαν με την αγάπη και τη γνώση τους τη βιβλιοθήκη τους, δεν πρόλαβαν να δουν τα σημερινά. Ευτυχώς ο Καζαντζάκης έζησε σε άλλο περιβάλλον. Ευτυχώς ο Σπανάκης, ο Σταυρινίδης, ο Πλατάκης, ο Καλοκαιρινός, τόσοι άλλοι λόγιοι που τη στήριξαν, που κατέθεσαν την ψυχή τους, δεν υπάρχουν σήμερα για να δουν όλη την πνευματική κατάντια των αρχόντων και της πόλης.

Δυστυχώς, όμως, έφυγαν και δεν άφησαν άλλους στο πόδι τους (πλην του σοφού Στυλιανού Αλεξίου) για να βάλουν στη θέση τους όλους εκείνους που θεωρούν ότι έχουν ιδιοκτησιακή σχέση, μια σχέση μονιμότητας με την πόλη. Κι απ' αυτή τη λογική κινδυνεύει με καταστροφή ό,τι κλήθηκαν να διαχειριστούν προσωρινά και να το παραδώσουν, τουλάχιστο ακέραιο, στους επόμενους. Για να τραβήξουν το αφτί καθενός που δεν σέβεται την ιστορία, τον πολιτισμό, τις παρακαταθήκες τόσων και τόσων γενεών.

Υπάρχουν άραγε στο Ηράκλειο δυνάμεις να βάλουν τα πράγματα στη θέση τους; Υπάρχουν άνθρωποι να φωνάξουν πολύ δυνατά για την προσβλητική στάση του δήμου και της πόλης;

Υπάρχουν άνθρωποι που δεν ενδιαφέρονται μόνο για την προσωπική τους εξασφάλιση και τις δημόσιες σχέσεις, αλλά έχουν ενδιαφέρον και για το κορυφαίο διαχρονικά πρόβλημα της πόλης; Αυτοί πρέπει να βγουν σήμερα μπροστά. Χρειάζεται μια πανστρατιά.

Για να μη φτάσουμε να πούμε «η Πόλις εάλω», για να μην κατακτηθεί απόλυτα από τον Μαμωνά, για να μην είναι η μόνη μας έγνοια το πώς τη συσσώρευση χρήματος θα τη μετατρέπουμε σε σωρούς σκουπιδιών, σκουπιδιών όλων των ειδών, απ' αυτά που περιέχονται σε περίλαμπρες βιτρίνες, στις διαφημίσεις των τηλεοράσεων, στις μαύρες σακούλες της παραλιακής τα ξημερώματα με τα άδεια μπουκάλια οινοπνεύματος, θα πρέπει οι πολίτες, οι βουλευτές, η περιφέρεια, το ίδιο το κράτος, αλλά κυρίως ο δήμος Ηρακλείου, να καταθέσουν με αποφασιστικότητα ό,τι καλύτερο διαθέτουν. Ο ψυχισμός αυτού του τόπου δεν φάνηκε μόνο στα μεγάλα και ένδοξα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος. Και στο πρόσφατο παρελθόν οι άνθρωποι αυτής της πόλης έδωσαν τέτοια δείγματα. Το απέδειξαν, για παράδειγμα, στην εξέγερση του Μουσείου το 1979, στο αγκάλιασμα της Βικελαίας τη δεκαετία του 1980 και του 1990, στην περίοδο Γιανναδάκη.

Η Βικελαία Βιβλιοθήκη στον ένα και πλέον αιώνα της ύπαρξής της «είδε» να περνούν τόσοι βουλευτές, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, πολιτικοί παράγοντες και συμβουλάτορες. Οι περισσότεροι ήταν τόσο αναλώσιμοι, που κανείς δεν τους θυμάται πλέον. Όπως δεν θα θυμάται και τους περισσότερους σημερινούς μετά από μερικά χρόνια, ακόμη κι αν εκείνοι θεωρούν ότι η πρόσκαιρη εξουσία τους είναι περίπου μόνιμη. Εκτός κι αν καταφέρουν να βάλουν λουκέτο στη Βικελαία. Τότε θα τους γράψει η ιστορία στις ολόμαυρες σελίδες της. Εκεί που έγραψε εκείνο τον αδιάφορο για την ιστορία και τον πολιτισμό της πόλης διορισμένο «δήμαρχο» της χούντας ο οποίος πολτοποίησε τα πρώτα αρχεία του δήμου Ηρακλείου, με χιλιάδες έγγραφα της περιόδου 1872 - 1900, για να «καθαρίσει» τις δημοτικές αποθήκες. Και τα έσοδα απ' αυτό το ξεπούλημα τα έστειλαν οι τότε υπεύθυνοι στο δικτάτορα Παπαδόπουλο για να εκπληρώσει ένα προσωπικό του τάμα στην Παναγία...

Σήμερα τα αρχεία μπορεί να μην κινδυνεύουν με πολτοποίηση. Κινδυνεύουν όμως και πάλι από την αδιαφορία και τα τρωκτικά που περιτριγυρίζουν...